

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

คำคล้องจอง

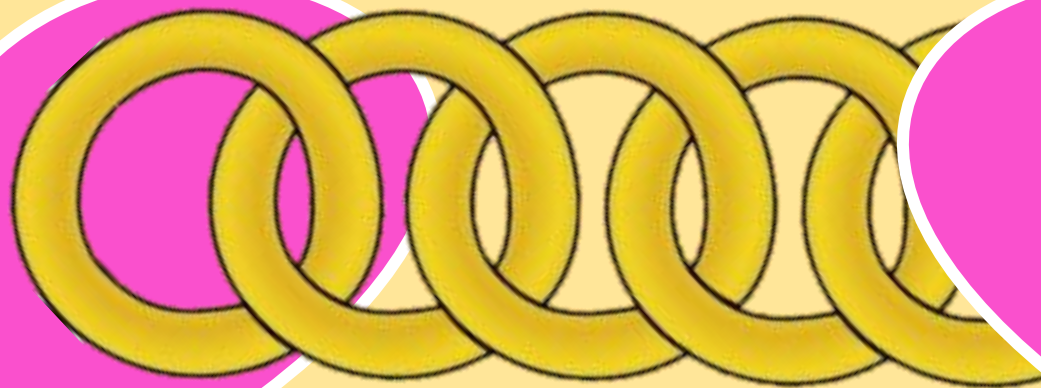
ครูผู้สอน ครูเกศวลี มะลิโชติ

ครูอนุชา อินทร์พ่วง

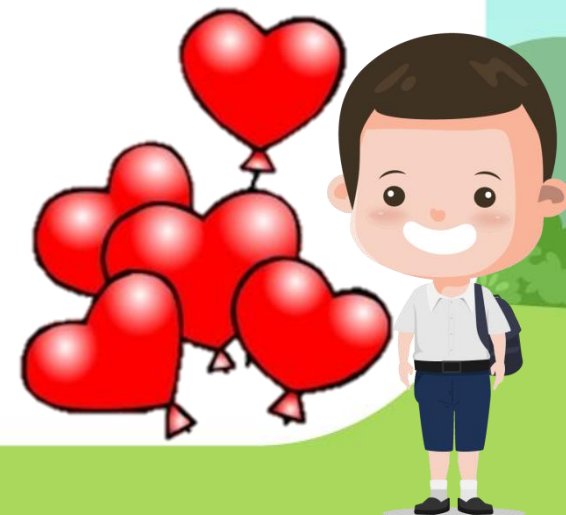
เรื่อง

คำคล้องจอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

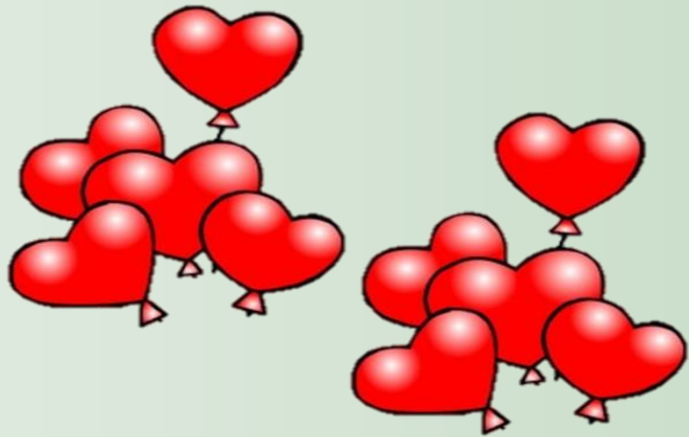
๑. บอกความหมายของคำคล้องจองได้
๒. แต่งคำคล้องจองได้
๓. เห็นความสำคัญของการ
ใช้คำคล้องจองในการสื่อสาร

A colorful illustration of seven cartoon pencils with faces and arms. Five pencils (green, yellow, purple, pink, blue) are at the top, holding a white sign. Two more pencils (blue and red) are at the bottom, one holding a pencil. The sign is framed by a wooden border and contains the Thai text 'เขียนตามคำบอก'. The background shows a green landscape with trees and bushes under a blue sky.

เขียนตามคำบอก

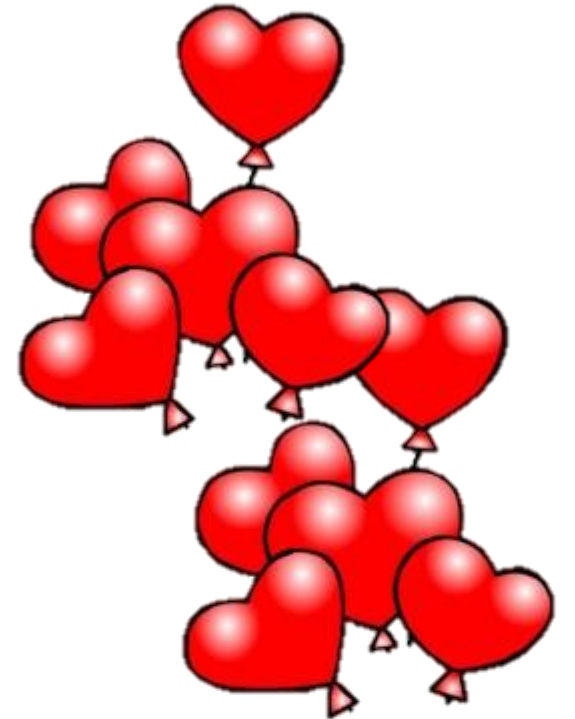
๑. บ้าน ร้าน

๒. ฟานทอง ห้องเรียน

๓. อ่อนนุ่ม ถ่อมตน

๔. น้ำผึ้งเรือ เสือฟังป่า

๕. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย

บ้าน

ร้าน

The background features a light blue sky at the top and a green ground at the bottom. A white rounded rectangle contains the main content. At the top center, there is a small illustration of a red heart on a green stem with leaves and other smaller hearts. Below this, a gold chain of round links runs horizontally across the middle. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. The left heart contains the Thai text 'พานทอง' and the right heart contains 'ห้องเรียน'. Both words have a yellow underline. At the bottom left and right corners of the white rectangle, there are clusters of red hearts of various sizes.

พานทอง

ห้องเรียน

The background features a light blue sky and green ground. A central gold chain of round links is draped across the middle. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. Above the chain, a small bouquet of hearts in red, pink, and purple is attached to a green stem with leaves. At the bottom corners, there are clusters of red hearts.

อ่อนน้อม

ต่อมตน

The background features a light blue sky and green ground. A central gold chain of round links is draped across the middle. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. Above the chain, a small green vine with red and pink hearts and purple flowers is visible. At the bottom corners, there are clusters of red hearts.

น้ำผึ้งเรอ

เลือดฟังป่า

The background features a light blue sky and green ground. A central white rounded rectangle contains the main text. A gold chain of round links runs horizontally across the middle. Above the chain is a pink gift box with a red heart on top, and a green vine with several hearts (red, pink, purple) and sparkles. At the bottom corners, there are clusters of red hearts.

น้ำร้อนปลาเป็น

น้ำเย็นปลาตาย

คำคล้องจอง

คำสัมผัส

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง คำคล้องจอง

หน่วย
แผนก
รายวิชาภาษาไทย ร

คำคล้องจอง คือ คำที่
ในมาตราเดียวกัน แต่มีพยัญ

คำคล้องจอง ๑ พยางค์

มา คล้องจองกับ นา
ตี คล้องจองกับ ปี
ฉันทน์ คล้องจองกับ กั้น
คิด คล้องจองกับ พิน

คำคล้องจอง ๒ พยางค์

คำคล้องจอง ๒ คำ
กลุ่มหลัง เช่น

ต้อนรับ
บุกป่า
น้ำใส

คำคล้องจอง ๓ พยางค์

คำคล้องจอง ๓ คำ ให้คำที่สามของกลุ่มหน้าคล้องจองกับคำที่หนึ่งหรือ
คำที่สองของกลุ่มหลัง เช่น

น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า
หนักไม่เอา เบาไม่สู้
ตามใจปาก ลำบากท้อง

คำคล้องจอง ๔ พยางค์

คำคล้องจอง ๔ คำ ให้คำที่สี่ของกลุ่มหน้าคล้องจองกับคำที่หนึ่ง หรือ
คำที่สอง หรือคำที่สามของกลุ่มคำหลัง เช่น

ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด
รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา
ช่างตายทั้งตัว เอาใบบัวปิด

คำคล้องจอง บางครั้งใช้ในการเขียนคำขวัญ สุภาษิต คติเตือนใจต่างๆ
หรือใช้ในการเล่นปริศนาคำทาย ส่วนมากจะให้คำสุดท้ายของวรรคต้น สัมผัส
กับคำใดคำหนึ่งในวรรคต่อไป เช่น

รักชาติศาสน์กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย
เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ

คำคล้องจอง คือ

คำที่มีเสียงสระ

เหมือนกัน

มีตัวสะกด

ในมาตราเดียวกัน

อาจจะคล่องจองกัน

หนึ่งพยางค์ หรือ

หลายพยางค์ก็ได้

หนึ่งพยางค์ เช่น

เป็น-เย็น

ทุกซ์-สุข

สองพยางค์ เช่น

ขยัน - ขันแข็ง

ต้นไม้ - ใบหญ้า

สามพยางค์ เช่น

คำคล้องจอง - พ้องสระ

สวัสดี - ปี่ไหม้เทอญ

สี่พยางค์ เช่น

วังไกลกังวล

ยลทะเลงาม

ยามฟ้าราตรี

เพลงลอยกระทง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง

น้ำก้นองเต็มตลิ่ง

เราทั้งหลายชายหญิง

สนุกกันจริงวันลอยกระทง

ล่อย ล่อย กระทบ

ล่อย ล่อย กระทบ

ล่อยกระทบกันแล้ว

ขอเชิญน้องแก้วออกมารำวง

รำวงวันลอยกระทง

รำวงวันลอยกระทง

บุญจะส่งให้เราสุขใจ

บุญจะส่งให้เราสุขใจ

วันเพ็ญเดือนสิบสอง

น้ำก้นองเต็มตลิ่ง

เราทั้งหลายชายหญิง

สนุกกันจริงวันลอยกระทง

ล่อย ล่อย กระทบ

ล่อย ล่อย กระทบ

ล่อยกระทบกันแล้ว

ขอเชิญน้องแก้วออกมาวิ่ง

รำวงวันลอยกระทง

รำวงวันลอยกระทง

บุญจะส่งให้เราสุขใจ

บุญจะส่งให้เราสุขใจ

ยิ้มแย้ม

แจ่มใส

20/12/2010 13:19

ตากลม

ผมยาว

20/12/2010 13:19

เลื้อย

ถ่าย

ขายของ

20/12/2010 13:20

แว่นตา

น่ารัก

20/12/2010 13:20

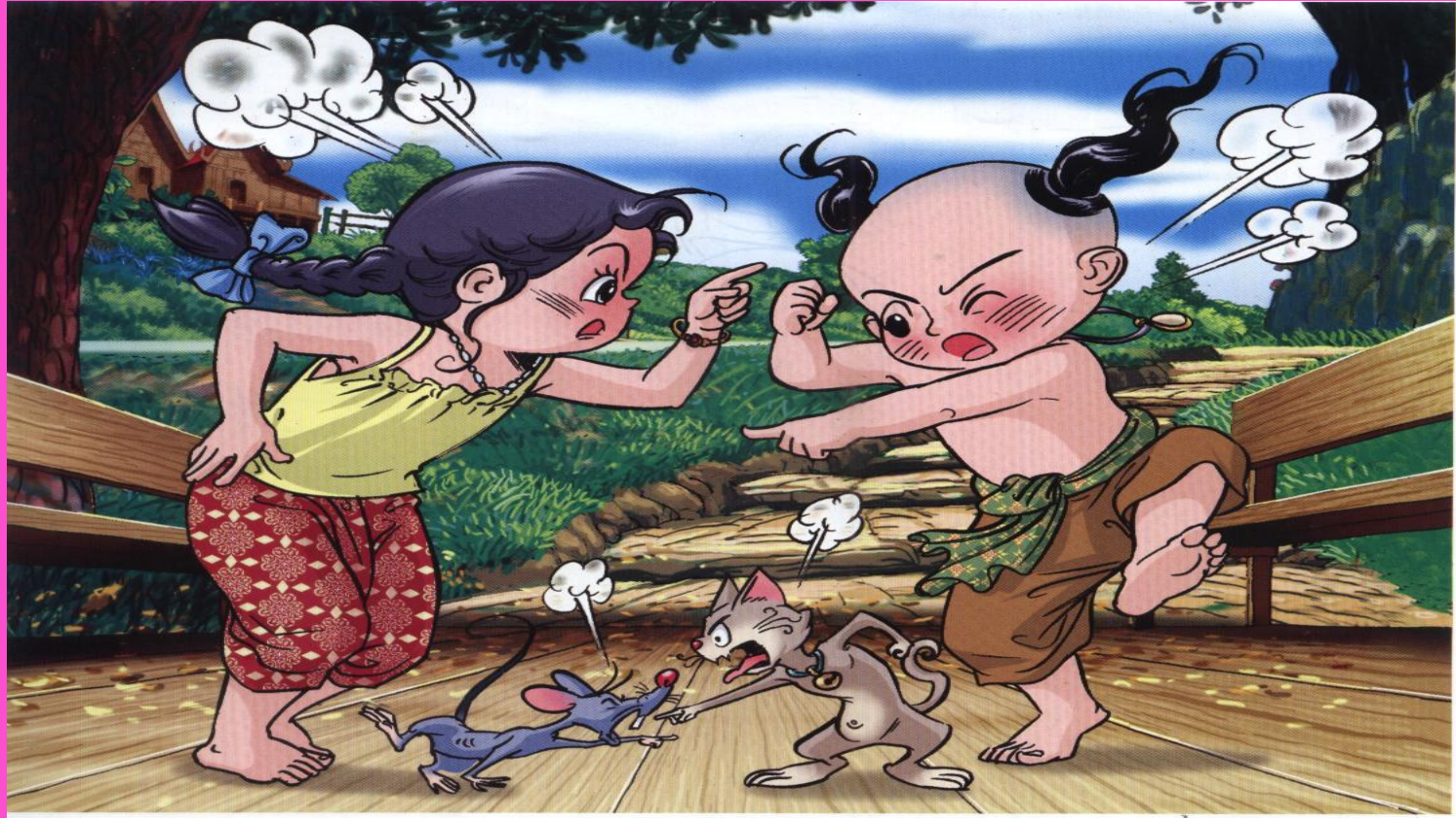
An illustration of two children sitting at a table outdoors. On the left is a girl with brown hair in pigtails, wearing a colorful patterned shirt. On the right is a boy with glasses, wearing a white t-shirt with the number '10' and blue shorts. They are sitting at a table with a pink tablecloth, which has several bowls of food and a teddy bear on it. A dog is sitting on the grass in front of them. The background shows a green landscape with trees and a fence. The entire scene is framed by a red border with a white polka-dot pattern on the left side.

เด็กสองคน

สนทนา

20/12/2010 13:20

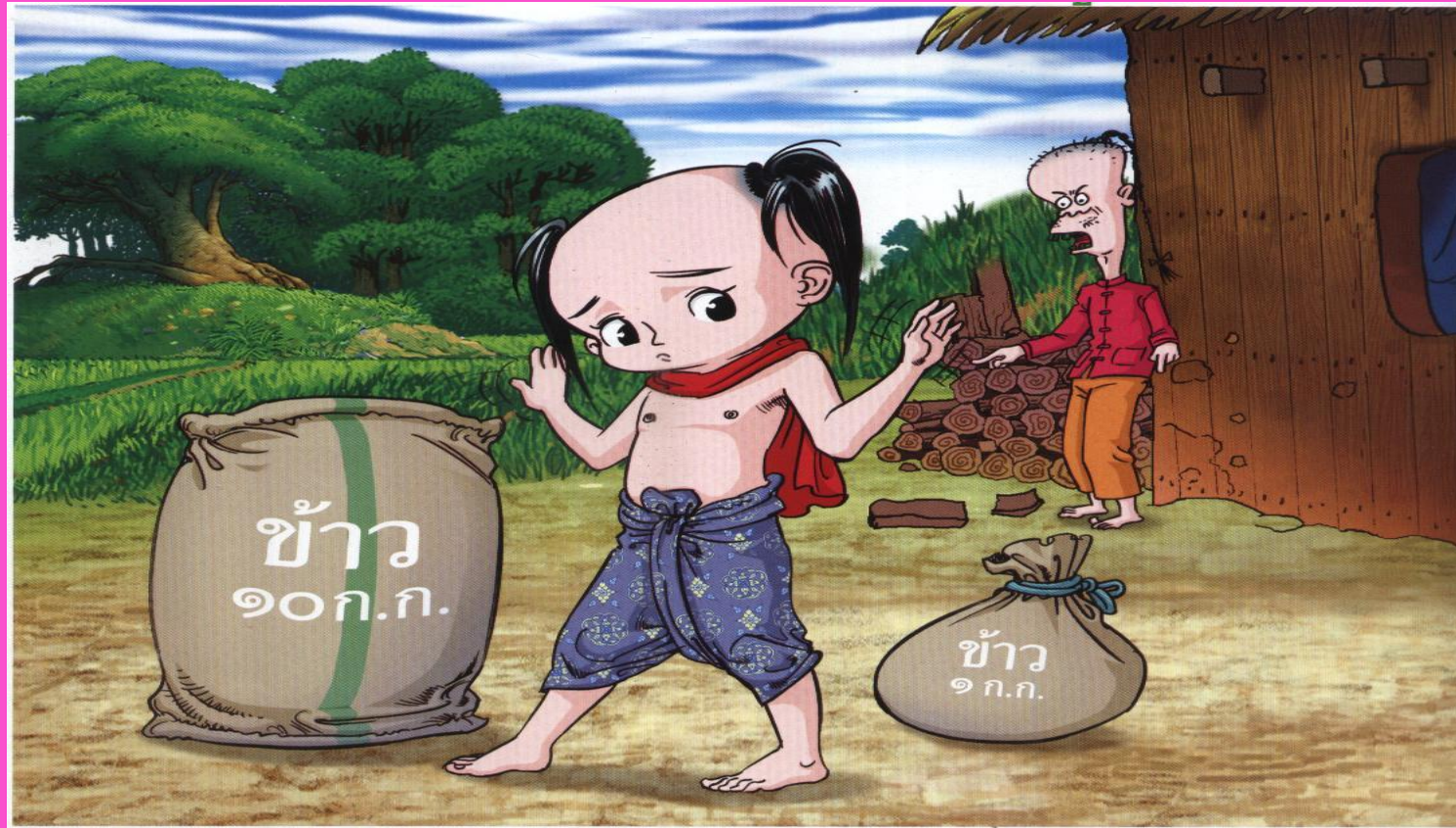

ขิงก็รา

ข่าก็แรง

หนักไม่เอา

เบาไม่สู้

รำไม่ดี โทษพี่โทษกลอง

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

ภาษา พาที

ชั้นประถมศึกษาปีที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๓

๗๑.-

๕

ทำดี...อย่าหวั่นไหว

บทนี้ครูอาสา
เด็กน้อยฝึกเขียนอ่าน
คลังจองคำสัมผัส
เรียงร้อยถ้อยจ่านรรจ์

ชวนกันมาเล่านิทาน
นำอาหารมาแบ่งปัน
บรรจงจัดคัดคำนั้น
สี่คำพลันเป็นบทกลอน

บทนี้ครูอาสา ชวนกันมาเล่านิทาน

เด็กน้อยฝึกเขียนอ่าน นำอาหารมาแบ่งปัน

คล้องจองคำสัมผัส บรรจงจัดคัดคำนั้น

เรียงถ้อยร้อยจำนวนรรัจ สี่คำพลันเป็นบทกลอน

บทอ่าน เรื่อง ลากับจิ้งหรีด

บทอ่าน เรื่อง ลากับจิ้งหรีด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ไตร่ตรองลงพูด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำคล้องจอง

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ลากับจิ้งหรีด

ลาเงี้ยวโตตัวหนึ่ง ฟังออกจากบ้านมาหากินหญ้าที่ชายป่า มันได้ยินเสียงดังก้องมาจากพงหญ้า มันหันไปพบจิ้งหรีดส่งเสียงร้อง มันยืนฟังและรู้สึกว่เสียงนั้นช่างไพเราะจับใจ จึงเดินไปถามจิ้งหรีดว่า “ เจ้ากินอะไรจึงร้องได้เสียงเพราะอย่างนี้ ” จิ้งหรีดบอกว่า “ เรากินน้ำค้างจากใบหญ้า ”

ลาได้ยินดังนั้นมันจึงไม่กินหญ้า ไม่กินน้ำในลำธาร มันเอาแต่ตั้งหน้าตั้งตาเที่ยวเลียกินน้ำค้างตามใบหญ้า และใบไม้ ไม่ช้าลาก็กเสียชีวิต

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งใดที่ผิดวิสัยตน หากไปทำอาจจะให้โทษ

แหล่งที่มาเรื่องและภาพ : จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานอีสป ของ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำคล้องจองในเรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

โง่ - โต่   หนึ่ง - ฟิ่ง   มา - หา

กิน - ยิน   ป่า - หญ้า

จับใจ - อะไร   เลี่ย - เลี่ย

The background features a white rounded rectangle on a light blue sky and green grass. A gold chain of round links runs horizontally across the middle. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. Above the chain, a small green vine with leaves and three hearts (red, pink, purple) is visible. At the bottom corners, there are clusters of red hearts of various sizes.

จงรัก

ภักดี

The background features a light blue sky at the top, a white rounded rectangle in the center, and a green ground at the bottom. A chain of yellow links runs horizontally across the middle. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. Above the chain, a small bouquet of hearts in red, pink, and purple is visible. At the bottom corners, there are clusters of red hearts.

ร่วมด้วย

ช่วยกัน

The background features a light blue sky at the top and a green grassy field at the bottom. A white rounded rectangle is centered, containing a gold chain of round links. Two large pink hearts with purple outlines are positioned on either side of the chain. The left heart contains the Thai word 'อุดม' (Udom) and the right heart contains 'สมบูรณ์' (Somburi). A small pink heart with a green stem and leaves is at the top center. Clusters of red hearts are at the bottom left and right.

อุดม

สมบูรณ์

The background features a light blue sky at the top and a green grassy field at the bottom. A white rounded rectangle is centered, containing two large pink hearts with purple outlines. A gold chain of round links runs horizontally across the middle. Above the hearts, a small green vine with leaves and several hearts in red, pink, and purple is visible. At the bottom corners, there are clusters of red hearts of various sizes.

จุดหมาย

ปลายทาง

The background features a light blue sky and green ground. A central white rounded rectangle contains two large pink hearts with purple outlines. A gold chain of round links is draped across the bottom of these hearts. Above the hearts, a small green vine with leaves and several hearts in red, pink, and purple is visible. At the bottom corners, there are clusters of red hearts of various sizes.

น้ำใส

ใจจริง

ตอนที่ ๒ แต่งประโยค โดยใช้คำคล้องจองที่มีความหมายสอดคล้องกัน

ตัวอย่าง ถ้าฉันเป็นแฟน ฉันจะขนเมฆก้อนโตมาให้น้ำแก่ชานา

คำ
ตอบ

๑. ถ้าฉันเป็นเทวดา ฉันจะ.....

๑.

๒. ถ้าฉันเป็นคนรวย ฉันจะ.....

๒.

๓. ถ้าฉันเป็นต้นมะม่วง ฉันจะ.....

๓.

๔.

๔. ถ้าเธอเป็นคุณครู เธอจะ.....

๔.

๕.

๕. ถ้าแม่ฉันมีฤทธิ์ แม่จะ.....

๕.

๖.

๖.

๖.

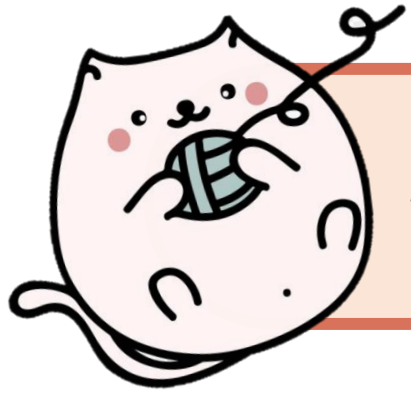
สรุป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้

คำคล้องจอง

ความสำคัญของคำคล้องจอง

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

๑. ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำขวัญ
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แต่งคำขวัญ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง คำขวัญ

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

